

ΣΚΑΗΡΟΙ ΚΑΙ ΔΕΙΛΟΙ ΣΤΙΚΟΙ

Η ΠΡΟΣΕΥΧΗ ΜΟΥ

Χειμῶνες με τὰ φρούδια τὰ κατεβαστά
καὶ τὰ γεωμένα,
οἱ Ἀπρίλλιδες, τὰ πρόσωπα τὰ γελαστά,
τὰ δλανθισμένα,

δλα σκληρὰ ζωές, ψυχές, πῶς νὰ τὸ πῶ —
τόποι, ὄρες, χρόνια
κόβω λουλούδι τὴν ἀρρώστια, καὶ καρπὸ
τὰ καταφρόνια.

Παιδί, καὶ πάω, καὶ δὲν τὰ γνώρισα τὴν
τὰ παιδικαῖα
τὰ νῆα μου ἀραχνιές τοῦ τάφου στὰ λιγνά
τὰ κυπαρίσσια.

Τὸ μέτωπό μου δὲν τὸ μύρωσε φίλι
καμῖας μητέρας
ἢ ἀγάπη ἀπὸ τὸ πλάι μου ἔφυγε θολή
σὺν ἀπὸ τέρας.

Τοῦ κόσμου με πατῆ καὶ ἔλλογο με μῦς
καὶ με συντρίβει
μέσ' στὸ καλύβι μου εἶν' ἡ γόμνια τῆς ἐρμῖας,
μέσ' στὸ καλύβι.

— Ἐσὺ μόνον μεσ' στὴν κόλαση ὄρουσά
τῶν παναθλίων,
βαθειά στὸ χρώμα καὶ στὴ ρίζα χλωρασιά
τῶν ἐρειπίων

με τὴ σοφία τῆς Σίβυλλας, με τοῦ παιδιοῦ
τὴν ἀθωότη,
ὦ Δέσποινα τῆς οὐρανοῦ καὶ τοῦ τραγουδιοῦ,
στερνὴ καὶ πρώτη.

Στοῦ νοῦ μου ἀπαλογεῖσαι τὴν κακομοιριά
καὶ σῆς καρδιάς μου,
ὦ Μάννα, τὴ μονακριβὴ παρηγοριά
σταλάζοντάς μου !
1901

ΤΟ ΚΑΡΑΒΙ

Γύρω μου ἴσκημα, τὴσβολωμένα,
ἔδω γρεμίσματα καὶ τοῖχοι ἐκεῖ,
κανένα πρόσωπο, ἀνθισμα οὐτ' ἕνα,
παντοῦ τὸ μάντρωμα καὶ ἡ φυλακή.

Μέσ' ἀπὸ τὰ χαρο παρὰνυρό μου
τοῦ κάκου ἀχόρταγῃ διψῆ ἢ ματιὰ
τὴν πολυπρόσωπῃ ζωῇ ἐνός δρόμου,
τὰ βαθιὰ ξάγναντα καὶ τὰ πλάτια

διψῆ καὶ χύνεται, πᾶσι καὶ γυρίζει,
πουλὶ σπαράζοντος ἀπὸ χυσιά
βρέχει θολόσταγῃ, καπνιά μυρίζει,
βοῦίξε μὴ μέλισσα δὲν εἶναι πιά.

Μήτ' ἕνα λάλημα, μήτε πεταῖ
τίποτε τᾶψυχα ξερβὰ δεξιά
μόνο ἀπ' ἀκάθαρτῃ μὴ ἀλλή ξεσπάει
μεθύσι ἀδιάντροπο κάποιου ἑμαξιά.

(Τὰ σπῖτια εἶν' ὁμορφᾶ κ' ἐντὸς ἀπὸ μύρια
σημάδια, ἢ δὴν τους ζῆ καὶ μιλά,
βλέπουν καὶ μάτια εἶναι τὰ παραθύρια,
σὲ μὴ γλαστρούλα τους ὁ Μᾶης γελᾷ).

Κ' ἐμὲν ἄγναντια μου τὰ κεραμίδια
κάποιων φτωχόσπιτων ἀραδιαστά
μαῦρα εἶναι σκέλεθρα κ' ἀποκαΐδια,
σὺν ἀπὸ θάνατους ἀραχνιαστά.

Μηδὲ τοῦ οὐρανοῦ ἕνας ἴσκιος, κάτι
σὺν κάμπος, θάλασσα, δάσος, βουνό...
Μόνο ἀπὸ πάνω μου γλαρὸ κομμάτι
θυμίζει μου ἄξαρνα τὸν οὐρανό.

— Φίλι τοῦ ἀπέραντου, μέσ' στὴν καρδιά μου
δὲ φέρεις ψεύτικη παρηγοριά,
ἐσ' εἶσαι ἢ ἄμνη μου καὶ ἡ θάλασσά μου,
πνίξε με ἢ ρίξε με σ' ἄλλῃ στεριά.

Προσμένω ἀνέστρο τὸ τρεχαντήρι
κ' ἀπ' τὰ τετράπηλα τὸ λυτρωτή.
Κράτα τὸ δρόμο σου, παραβοκῆρη,
σπάσε τὰ σίδερα, ταξιδευτή !

Καὶ νὰ ἕνα σῆνεφο ποῦχει τὴ χάρη
τὴν ἀζωγράφιστῃ, τὴ μουσικῇ
τὸ γλυκοχάραμα καὶ τὸ φεγγάρι
μὴν ὄρα τὴσπλασαν ἐρωτικῇ.

Καὶ νὰ ἕνα σῆνεφο μαργαριτάρι,
καὶ νὰ ἕνα σῆνεφο διαμαντικὸ,
χρωμάτων θάμπωμα καὶ ἀχνῶν λογάρι,
δυσκολοξάνοιχτο σὺν ζωτικῇ.

Καὶ νὰ ἕνα σῆνεφο ποῦ ἀροκουλάει
ἴσια ἀπὸ πάνω μου καὶ μοῦ μνησῆ
νὰ τὰχνοκάραβο ποῦ θὰ με πᾶη
πέρα ἀπὸ ἴσκημα κ' ἀπ' τὰ στενά

Τράβα ! ἐκεῖ φέρε με ποῦ ταξιδεύουν
κάποιοι κατάδικοι, κάποιοι τρανοί,
καὶ δὲν ἀράζουνε, καὶ τοὺς παιδεύουν
στὰ ὕψ' οἱ ἀστερόκομοι κ' οἱ οὐρανοί.

1905

ΚΩΣΤΗΣ ΠΑΛΑΜΑΣ

ΘΕΑΤΡΙΚΑ

ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΗ

Τὸ θέατρο τὸ Ἑλληνικὸ ἔρχισε νὰ ζωντανεύη.
Ἡ καλοκαιρικὴ περίοδος ποῦ ἐκλείσει ἰδῶ καὶ λί-
γες μέρες, μᾶζ' ἔφερε μὴ κάποιον κίνησιν εἰς πρῶτο-
τυπα ἔργα, ποῦ δύσκολα ἄλλες χρονιές μποροῦσε ν' ἀ-
παντηθῆ. Τὸ κοινὸ μας —λένε— συνείθησε νὰ βάνη
προσεχτικὸ τὸ αὐτὶ τοῦ στὰ Ἑλληνικὰ ἔργα. Ἄν
ἢ τέτοια συνήθεια προχωρήσῃ καὶ γίνῃ ἰνδιαφέρο,
καὶ μὴ μῆρα καὶ ἀπαίτησιν, τότε θὰ μπορέσουμε —
λένε— νὰ ποῦμε πῶς τὸ θέατρο μας θὰ περπατήσῃ
θαρρετά.

Τὰ φετεινὰ ἔργα δλα θὰ πάρουν μὴ μῆρα τὴ
θέσῃ τῆς μεταβατικῆς μας ἐποχῆς. Ὅχι πῶς μὴ
τέτοια μεταβατικῆ ἐποχῆ δὲν μπορεῖ νὰ βγάλῃ δη-
μιουργήματα ποῦ νὰ σταθῆ, —ἐστὶ ἴσῃ μάλιστα ἕνα
ἔργο θὰ σημάδευε τὴν ἀσημείωτῃ ἐποχῇ μας — μὴ
γιατὶ κανένα τους δὲ τίμωσε μ' εὐλάβεια τὴν παρ-
θένα Τέχνη. Ὁ δραματικὸς — καθὼς καὶ κάθε ποιη-
τῆς τὴν ὄρα ποῦ θ' ἀδράξῃ τὸ δημιουργημά του,
γιὰ νὰ τὸ πλάσῃ, πρέπει νὰ σταθῆ ἀγνάντια τοῦ
ἀγνός. Μὴ τέτοια ἀγνότητῃ γύρω εἰς τῶς πει-
ρασμούς, —εὐκολὴ φιλοδοξία, εὐκολὸς ἐνθουσιαστικὸς,
εὐκολὰ χερσροτήματα, εὐκολὴ συγκίνησιν, εὐκολὴ
ἀναβαθειά, —ποῖός ἀπὸ τοὺς δραματικούς μας θὰ
μπορέσῃ νὰ πιστοποιήσῃ ;

Τὸ κοινὸ μας καὶ φίτο πάλι ἐδηγήθηκε στὸ δρό-
μο τοῦ ἀπὸ τοὺς δυὸ μεγάλους καὶ αἰώνιους διαφθο-
ρεῖς του: Τὴ φημεριδογραφικῆ κριτικῆ καὶ τὴν εὐ-
κολία τῶν ἐπιθεωρήσεων

Ὁ κόσμος καὶ κοσμητικῆς θάμαζε τὰ ἔργα ἐξ
ἐποβολῆς. Ἐστὶ τὸ ἀδύναμο ἔργο (κ. Νοῦμα 306)
τοῦ κ. Ξενοπούλου βαφτιζοταν ἀπὸ τὰ ψιλὰ καὶ τὰ
θεατρικὰ τοῦ Ἀθηναϊκοῦ τύπου αἰζοχων, καὶ ὁ
ἀντίχτυπος εἰς χερσροτήματα εἶτανε ἀσφαλισμένος
τὸ βράδι. Τὸ ἴδιο γιὰ τὸ ἔργο (κ. Νοῦμα 308) τοῦ

πέντε λεπτὰ μ' ἄρκοῦνε.
— Ἐπαλώσου κ' ἰατρὴ — τοῦπ' ὁ Γιάννης δει-
χνοντας τὸ σκῖνο — λὲς κ' εἶναι καμωμένος γιὰ σῖνκ.
— Ἀλήθεια, μπρὲ παιδί, θαρρεῖς φύτρωσε γιὰ
μένα. Ἄ ! Θεὸς σχωρὲς τὸν πατέρα σου... ἐδῶ εἶ-
μαι περίφημα, μὴ χαρὰ θὰ τὸν πάρω !
Ὁ γιατρός ἐπαλώθηκε φρενὸς πλατὺς στὸ σκῖ-
νο, κούμπησε τὸ κεφάλι τοῦ στὸ χέρι, καὶ χωρὶς
πολλὰς ἀργητέας, κατὰ τὴ συνήθειά του, ἔρχισε νὰ
ροχαλιζῆ, φυσώντας ποῦ καὶ ποῦ σὺν ἀτμομηχανῇ
καθὼς ἔπεσε χῶθηκε δλόκληρος μέσ' στὸ σκῖνο κ'
εἶταν πολὺ παράξενον νὰ τὸ εἶ βλέπῃς εἶσαι μὲσ' στὰ
κλαριά τυλιγμένο. Ἡ κυρία Σεβαστὴ παραμέρισε λί-
γο τὰ κλαριά πὸ τὸ κεφάλι τοῦ, μὴν τοῦ βγάλου-
νε στὰ καλά καθούμενα κ' ἕνα μᾶτι, καὶ στρογγυλο-
κάθησε κ' αὐτὴ πρέκει, καμαρώνοντας τὰ παιδιὰ
π' ἀρχίσανε τὰ παιχνίδια. Παραθαίνανε ποῖος νὰ
κάνῃ, με τὸ ριζιμο τῆς πέτρας, τὰ πιότερα σκαλά-
κια, τὰ πιότερα δηλαδὴ μὲσ' στὴ θάλασσα πηδή-
ματα ἔ Κώστας στὴν ὁμορφῇ αὐτῇ γυμναστικῇ δὲν
εἶχε ταῖρι· ἔρριχνε μὴ λοξὰ τὴν πέτρα καὶ τὴ θω-
ροῦσε νὰ χοροπηδᾷ ἐξ ὀχτῶ φορές, κατὰ σειρά,
στὴ θάλασσα. Ὁ Γιάννης εἶτανε πιὸ ἀδέξιος ἀπ'
ἄλλους κ' ἰγλήγορα βερεθῆκε τὸ παιχνίδι ἀποσταμέ-

νος—Ἐλάτε, βρὲ παιδικά, τοὺς εἶπε καθίζοντας σ'
ἕνα βραχάκι, καιρὸς νὰ ποῦμε καὶ κανένα τραγοῦ-
δι, γιατί με τὸ ροχαλητὸ τοῦ γιατροῦ κοντέθει κ'
ἢ μάννα μου νὰ νυστάξῃ !
— Ὅχι δά, παιδί μου ! μ' ἀρέσει νὰ σὰς βλέ-
πω νὰ παίζετε.
— Ἐρεῖς, καλέ, γιατί σ' ἐβγαλε νυσταγμένη
ὁ κατεργάρας ; γιατί δὲν τὰ βγαίνει μᾶζι μας στὰ
παιχνίδια, δὲν ἔμαθε τίποτις ἄλλ' ἀπὸ τὸ διάβα-
σμα...
— Δὲν ξέρω πότε σ' ἀρνήθηκα νὰ παίζω !
— Μονάχα γιὰ τῆς Μαρίας τὴν τρίλλιζα τρελ-
λαίνεσαι...
Κώστας, θὰ σοῦ θυμώσω !
— Γιὰ τὰντρίκια παιχνίδια κάτι πάντα θὰ
μοῦ βρῆς γιὰ νὰ ξεφύγῃς ! — Ὅτι φάγαμε, καῦμέ-
νε ! — Ὅφ ! πρῶτ' πρῶτ' με τὰ παιχνίδια σου !
Ὅφ ! ζίστη κάνει ! Μοιάζεις τῆς ἀλεπούς ποῦκανε
τὰ σταφύλια κρεμαστάρια...
— Βρὲ παιδί, θὰ μ' ἀρνήσῃς ἡσυχὸ ἢ ὄχι ;
— Ἐλα ! εἶπ' ὁ Κώστας, με τὴν πιὸ χοντρή
του φωνή—θαρρῶ ἔχεις κίφι γιὰ καυγᾶ !
— Ἐλάτε ! γὼ δὲ χαλνῶ κανενὸς χατῆρι —
τοὺς εἶπ' ὁ Θεόδωρος πρόθυμα κ' ἔρχισε, με τὴ γλυ-

κιὰ φωνούλα του, ἕνα κινουέριο τραγοῦδι, ποῦ τοῦ
ἔρεγε :
Δὲ θέλω νὰ στολιζέσαι, τῆς γειτονιάς καμᾶρι !
Ἡ μοῖρά σου σὲ στόλισε με τῆς ἀγῆς τὴ χάρη,
τάνθου τὴν εἰαυδιά !
Διαμάντια τὰ ματάκια σου καὶ τὰ μαλλιά χρυσάφι...
ἄχ ! τάχατε στολίδι σου ἢ μοῖρα νὰ σοῦ γράφῃ
κ' ἀγάπῃ, στὴν καρδιά ;
Ἄξαφνα κάτι πινώρις, φανταχτερό, χτύπησε
στὰ μάτια τους καὶ σὰ μαγεμένους παρατήσανε τὸ
τρικουδι. Περκ, στὴ μεριά τοῦ Κάβου, σιγὰ σιγὰ
διάβαινε μὴ ψαρόδαρκῃ μὴ πυροφάνι· ἔψαχνε μὴ
προσοχὴ ὄλες τῆς ἄκρας, τῶρα ζύγωνε πιὸ πολὺ τὴ
στεριά, σὲ λίγο ξάνοιγε πάλι σιγανὰ τὸ πέλαγο,
καὶ στὴν ἀργῇ, κουρασμένη, αὐτὴ διάβα τῆς μὴ
λάμψη ἄγρια, κατακόκκινη, χυνότανε τριγύρω, πότε
ζωηρῇ, ποῦ σὲ θαμπωνε, πότε τρεμουλιαστῇ κ' ἰ-
σκιωμένη, τὰ νὰ σκέπαζε καπνὸς τὴ φλόγα τῆς. Αἰ-
μα, θαρρεῖς, ρικνιζότανε στίς ἄκρας τοῦ βουνοῦ ποῦ
ζύγωνε, αἶμα χυνότανε στὴ θάλασσα κ' ἀμαπόθα-
φες χαρῆσις ἀχτιδοβολούτανε γύρω. Στὴν πλῶρη
πάνου θεράρατος φαρᾶς, μ' ἀναμμένο δαυλὸ καὶ μα-

κ. Χρηστομάνου—τά λίγα αξία βαθιωνότητα μέρη του εΐτανε έκτανόνητα γ·κ το έπιπόλιον γούστο Τό ίδιο για τ·κ έργ· των άδειων δημοσιογράφων μας.

Απ' την Άλλη μεριά ή άζύμωτη κι άπλαστη θεατρική αντίληψη του κοινού, θρέφοταν με την όκ·α την προστυχία και την άηδία των με το όνομα "Επιθεώρηση πνευματικών κουρελιών, που και τή σάτυρα και την Άττική ξυπνάδα πιτσιλίσαν με λάσπες.

Φώναζαν οι τέτοιοι εργάτες με χίλιες φωνές πώς μ' αυτά συνειθίζον τον κοσμάκη να τραβιέται στο θέατρο. Μά το να κολακεύει τή γυδαιότητα του άμόρφωτου, να του διαστρέψει το γούστο, εκεί που μπορείς (άν μπορείς) να του το μορφώτεις και να του το πλάσεις, θα πη πώς δέν έχεις ιδέα τί θα πη κοινή γνώμη φωτισμένη, και με τί τρόπο αυτή σ' ένα λαό πρωτοχαράζει.

Οί έμποροι θεατρώνες άγκάλιασαν κάθε έργο που ύπόσχοταν τά δυό αυτά κακά. Απ' τ' Άλλα έργα τά φιλολογικά τάχατες, διάλεξαν κείνα που έφερναν για ποιητές όνόματα πιο χτυπητά στις φημεριδιάτικες κολώνες, και πιο άκουσμένα, και γι' αυτό ίσα ίσα ανάξια. Τή δουλειά τους έτσι κοίταζαν οι κοντόφωτοι.

Μά δε βρέθηκε κανένας του; άνοιχτομάτης να ρίξη τή ματιά του πιο πέρα και πιο βαθεια, και να πασιώσει να ψάξει δώ από τους ρουτινιέρικους και καθιερωμένους συγγραφοθεατρικούς κύκλους, να βρη άν ύπαρχη—και είναι άδύνατο να μ'ην ύπαρχη—μιά κάποια άληθινότερη και φιλολογικώτερη και γεννικιώτερη και δυνατώτερη θεατρική Τέχνη, που ίσως να προσπαθή ν' άνεθεη και να τινάξη τ·κ φτερά της, μα που να πνίγεται από τό βουρκομένο περιβάλλον.

Ο τέτοιος θεατρώνης, όσο κι άν μπορούσε να κινυνέψη στην άρχή, στο τέλος άδύνατο των άδυνάτων να έβγαίνει ζημιωμένος.

Και όμως μ' όλα αυτά ποιός μπορεί ν' άποκλείση τό μέλλον του θεάτρου μας;

Καινούργια καθώς είναι ή Τέχνη τής σκηνης μας, έχει μέσα τή φλόγα και τό φως και τ·κ νιάτα που δίνουν την έλπίδα μιας μελλοντικής εποχής.

Για τούτο δέν πρέπει να μείνουν άνεξέταστα τά στοιχεία που μπορούν να δουλέψουν για την τέτοια έλπίδα, και τά μέσα που μπορούν να τή σαρκώσουν.

Η τέτοια εξέταση από μέρος μας θα φανη σιγά σιγά τώρα, στην ήσυχία του έρχόμενου χειμώνα, μέσα στο "Νουμά" και θα σταθη θαρρούμε όχι ή τελειωτική λέξη, μα ή πρόφαση και τό σκούντημα για πλατύτερη μελέτη, καθώς άξίζει.

Τή σειρά των άρθρων μας μπορούμε κι από τώρα να την καταστρώουμε, για να δώσουμε έτσι τις γραμμές κάποιου σκεδίου.

- 1) Τέχνη και δημοσιογραφία.
- 2) Λαϊκό θέατρο.
- 3) Το κοινωνικό μας ζήτημα στο θέατρο.
- 4) Έργα και ήθοποιό.
- 5) Το θέατρο κ' ή οικονομική του προκοπή.
- 6) Η ψυχολογία του κοινού.
- 7) Και για τό δράμα και για τό θέατρο. (Απ' άφορμή ενός άξιόλογου άρθρου του Παλαμά. Γράμματα τόμος Β').
- 8) Κριτικά και προσωπικά.

Ο ΚΡΙΤΙΚΟΣ ΤΟΥ ΝΟΥΜΑ

Θ Α Ι Δ Η Σ Ι . . .

Στην ταβέρνα θα μεθύσω
 Κι απ' τό σπιτι σου τρειλώνοντας θα περάσω,
 Σάν τρελλός θα τραγουδήσω
 Και θα σε ντροσιάσω!

Θάχω γώ χαρά και γλέντι.
 Μά πωπώ ντροπές για όένα! Η γειτονιά σου
 Μεθυμένο το λαβέντη
 Θα ίδη της καρδιάς σου.

Κι από πίσω απ' τό μπερντέ σου
 Κρυφοβλέποντας θα σκάσεις, θα πλαντάξεις.
 Έ! τό ξέρω πώς ποτέ σου
 Δέν άναστενάζεις!

ΒΑΣΗ-ΛΑΚΗΣ

κρύ καμικι στο χέρι, τότε σε φλογισμένος, πότε απ' τον καπνό μισοσκοτεινός, έσκυβε συχνά στη θάλασσα, σε νόθελε να κυαλάρη κάτι, γύριζε δώθε, γύριζε κείθε και πάλι στυλωνότανε δλόρθος, σαν ξωτική ζουγραφιά του χάρου πάνω στις ψυχής το γράμμα! Δίπλα του καθότανε κάποιος και που και που κάτι έρριχνε στη θάλασσα. Έμίσως τότε μύρια πολύχρωμα μπαχλιμπιδικα, διαμάντικα και ζαφείρια και τρέμουσες χρυσές, φανερωνόντανε σαν από μαγεία, μέσ' στα νερά τ·κ κόκκινα, για να χαθούνε πάλι στη σιγμή μ' ένα βαρύ του καμικιού χτύπημα! Και φεύγαν τότε γύρω τά νερά, σαν τρομαχμένα, μεγάλωνε το ματόδαφο άλων και τ·κ χαράκια πληθαίνουσε... Άκρη άκρη διάβαινε άργά ή ψαρόδαρκα, πέρασε το μπροστά τους και χάθηκε ζερβά, πίσω απ' τ·κ βραχάκια που κλείνανε τό δρόμο.

— Όμορφο πράμα!—φώναξ' ό Γιάκωνης, χτυπώντας τρελλά τ·κ παλαμάκια..

— Όμορφο έλεπε και ή μάνα του—μα θαρρώ πώς χαζεύοντας κοντεύουμε να ξεμεραθούμε τ' όρα ναίαι;

— Μιά παρά τέταρτο! μωρέ, πώς πέρχο' ή όρα! σηκωθήτε να πάμε, τό παρκακάναμε...

— Γιατρέ! ξύπνα!—φώναξ' ό Κώστας δυνα-

τά, τραβώντας του γιατρού τό χέρι—ξύπνα και ξεμερωθήκαμε! Γιατρέ, γιγτρούλη, γιατράρε! Μωρέ χαρά στο κοιμησι!

— Τείναι, βρέ, τείναι; δέν πάω!... πούφ! πούφ!...φωναίχτε Άλλονα!...χο, χρ!

— Μιά χαρά και δυό τρομάρες! Γιατρέ, ξύπνα! Μ'ην κοιμάται πιά, θα φύγουμε!

— Στάσου, μωρέ, ποιός είσαι; τείν' αυτά;—φώναξε κείνος σασιτισμένος κ' έκανε να σηκωθή, μα που μπορούτε, όπως εΐτανε μπλεγμένος μέσ' στις κλάρες!

— Αυτό! τιμωρία! να μάθης να ξεχνάς τον ύπνο σου!

— Έλα, μωρέ! δόττε μ' ένα χέρι, παλιόπαιδα! Τούδωσαν ένα χέρι και κατάρθωσε πιά να σηκωθή, ζαλισμένος και μουδιχσμένος ακόμα από τό πέσιμο θύλοντας και μη στηρίχτηκε τώρα στον Κώστα και κινήσανε σιγά σιγά για τό σπιτι. Άρχισε να ριπαίη λεφτούτσικο άγεράκι του βουνού και φούσκων' ή θάλασσα σε μικρά παιχνιδιάκια κυμάτ·κ·κ·κ. Κανείς τους δε μιλούσε μοναχά τό τριζόμι άκουγότανε μονότονα στη βαθιά σιγαλιά και τής θάλασσας ό ρόχτος π' ότο πήγαινε και μεγάλωνε. Έίχανε περάσει τό μισό δρόμο τους όταν ξαφνιστή-

Ο "ΝΟΥΜΑΣ", ΒΓΑΙΝΕΙ ΚΑΘΕ ΚΕΡΙΑΚΗ

ΣΥΝΤΡΟΜΗ ΧΡΟΝΙΑΤΙΚΗ

Για την Αθήνα Δρ. κ.— Για τις Έπαρχίες Δρ. γ
 Για τό Έξωτερικό Δρ. χρ. 10.

Για τις έπαρχίες δεχόμαστε και τριμήνες (2 Δρ. την τριμήνια) συνδρομές.

Κανένας δε γράφεται συνδρομητής ε δε στείλει μπροστά τη συνδρομή του.

10 λεπτά το φύλλο λεπτά 10

ΒΡΙΣΚΕΤΑΙ. Στα κίσκια (Σύνταγμα, Όμόνοια, Έθν. Τράπεζα, Υπ. Οικονομικών, Σταθμός Τροχόδρομου (Ακαδημία), Βουλή, Σταθμός ύπόγειου Σιδηρόδρομου Όμόνοια), στα βιβλιοπωλεία "Εστίας" Γ. Κολάρου και Σακέτου (άντικρυ στα Βουλή).

Στην Κέρκυρα, Πάτρα και Βόλο, στα Πρακτορεία των Έφημερίδων.

ΠΑΡΑΓΡΑΦΑΚΙΑ

Οί Κρητικοί— Γιατί δε θέλουν τό Λυκούργεο— Λαός και Κυβέρνηση— Έπίσημος Βουλγαρισμός— Ο τύπος και ό κ. Έμπειρικός Τό Αρσάκειο.

ΟΙ ΚΡΗΤΙΚΟΙ που ζούνε στην Αθήνα δηλώσανε δευτέρα κορτά στο Υπουργείο:

— Η μεταθέσεις τον Εισαγγελέα Λυκούργεο από την Αθήνα, ή άδεις, να κάνεις με μας.

Κι αυτό το άδεις να κάνεις με μας σημαίνει, τό λιγότερο, επανάσταση.

Και τό Υπουργείο, ενώ στην άρχή έπισκέδησε πώς θ' άκούσει τους Κρητικούς, κατόπιν άρχίνησε να τους παίξει σαν παιδιά, τάζοντάς τους και μη εγγελώνοντας τό ταξίματα.

Και ό κ. Λυκούργεος μένει ίσαμε την όρα στην Αθήνα και οι Κρητικοί, που δε χωρατεύουνε, φαίνεται, σε τέτια ζητήματα, είναι άποφασισμένοι, λένε, να μ'ην περιοριστούνε μοναχά σε κοψιές φοβέρες με ναρθούνε και στην πράξη. Και δευτερα καλά μας ξεμερωμάτα

ΓΙΑΤΙ ζητάνε οι Κρητικοί να φύγει ό κ. Λυκούργεος από την Αθήνα; Γιατί, λένε, δέν έργάστηκε ως εισαγγελέας στο ζήτημα του φόνου του καπετάν Πούλακα, μα ως πολιτικός κοματάρχης. Καταγγέλλουσε δηλ. τον κ. Εισαγγελέα για κοματικό ή γι' άνικανο και ή Κυβέρνηση από τή μια μεριά παραδέχεται γι' άληθινή την καταγγελία τους και τους τάζει πώς θάν τονε μεταθέσει και από την Άλλη μεριά τους κοροϊδεύει έλεεινά

κανε πο μια φωνή άγρια και δυνατή, που δέν ξερες άν εΐτανε ουρλιασμα σκύλου, γάτας νιαούρισμα ή σκούξιμο κουκουβάγιας. Η κυρία Σεβαστή τρώμαξε, σε γυναίκα, κι άρχισε τις φωνές, τρέμοντας σύστημα.

— Μή φοβάσαι, κερά μου, μή φοβάσαι! Γάτες είναι, δέν είναι τίποτις! Όκ κάνουνε, φαίνεται πατινάδα, έχουν τό λυσικό τους, πικραθιμάτες!

Ο γιατρός, μ' αυτά τά παρηγορητικά λόγια του, πήγε και στάθηκε σαν παλλικάρη μπρός της, να τή διαφεντέψη, σηκώνοντας λίγο πιο πίσω τό καπέλλο του, για μεγαλύτερο γιορταμηλίκι!

— Δέν είναι γάτες, γιατρέ μου, δέν είναι, βέβαια, καλό πράμα, δέν είναι γάτες... Παναγία μου!

Οι παρχένες κείνες φωνές πολύ σμώτερα τώρα βγαίνανε κι άντιλαλούσανε άγρια τριγύρω, πιο πολύ μοιάζοντας σαν ουρλιασμα. Ο γιατρός άφησε τις παλλικαρίες και χώθηκε μέσ' στη μέση, γουρλώνοντας τά μάτια του. Η Σεβαστή θυμήθηκε πώς τά στοιχιά βγαίνουσαν τά μεσάνυχτα κ' άρχισε προσευκές και ξόρκια. Τα παιδιά σχηματίσανε πολεμικό τρίγωνο και βάλανε μέσα τους γέρους, περιμένοντας παλλικαρία την όχτρο μ' ό,τι ό καθένας είχε, ό Κώστας με τό ραβδί του, ό Θόδωρος με πέτρες και